

มา เลียบ เทวคฤหาสน์ แปล

ชนอนอบนอมแด่พระผู้มีพระภาคพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นี้
ข้าพเจ้าชนอนอบนอมพระพุทธเจ้าประเสริฐสุดอัน เทวคาและมนุษย์พึงบูชา
นอบนอมพระธรรมอันมีพระสุคต เป็นแก่น เกิด และพระสงฆ์อันถึงงาม แดวจักปรารภเพื่อ
กล่าวคัมภีร์พระมาลัยอัน เป็นที่เลื่อมใสของชนทั้งมวล อันมีนิยอันวิจิตรอย่างยิ่ง โดยขอ

ไฉนว่า ในครั้งอดีต ในคามพัตถลิทวีป คือ ลังกาทวีป อันเป็นที่ประคิษฐานพระรัตนตรัย มีพระเถระองค์หนึ่ง ชื่อ มาลัยเทวเถระ มีฤทธิ์และญาณอันสูงสุด อาศัยอยู่ที่บ้านกัมโพช ในโรหชนบท ก็พระเถระนำเรื่องราวของสัตว์นรกที่หมกไหม อยู่ในนรก มาบอกแก่หมู่ญาติของสัตว์นรกเหล่านั้น เนื่องๆ ให้หมู่ญาติของสัตว์นรกเหล่านั้นพากันทำบุญมีไทานเป็นต้น ทำให้สัตว์นรกเหล่านั้นได้ไปอยู่ใน เทวโลก เพราะได้รับ ผลบุญถวายการอนุโมทนาผลบุญที่หมู่ญาติพากันอุทิศให้ แม้พระเถระไปสู่ เทวโลกและยมโลก ควบกำลังแห่งฤทธิ์ เห็นความเป็นอิสระอย่างยิ่งของอุบาสก อุบาสิกา ผู้มีความเลื่อมใส ในพระรัตนตรัยใน เทวโลก และเห็นความทุกข์ใหญ่หลวงของมนุษย์ผู้มีบาปในยมโลก ก็ขึ้นมาเล่าแก่มนุษย์ทั้งหลายว่า "อุบาสกชื่อโนน อุบาสิกาชื่อโนน เกิดอยู่ใน เทวโลก โนนเสวยมหาสมบัติ และชายชื่อนั้น หญิงชื่อนั้น เกิดอยู่ในนรกขุมโนน เสวยความทุกข์ใหญ่หลวง" เหล่ามนุษย์พากันเลื่อมใสในคำสั่งสอน ไม่กระทำความชั่ว ทำบุญมีไทานเป็นต้น อุทิศแก่ญาติที่ตายไปแล้ว สัตว์นรกเหล่านั้นจึงได้ไปสู่วิวโลกด้วยได้รับผลบุญที่ญาติอุทิศให้

ครั้งนั้น เช้าวันหนึ่งพระเถระลุกขึ้นจากอาสนะแล้ว ถือจีวรและบาตร เข้า ไปสู่หมู่บ้านเพื่อรับบิณฑบาต ในหมู่บ้านนั้นมีบุรุษยากจนทำการเลี้ยงคุมารดา ในกาล

นั้น เขาออกจากบ้านไปตั้งสระหนึ่งเพื่ออาบน้ำ อาบน้ำแล้วเห็นคอกนิลบล 8 คอก จึงเก็บเอาแล้วขึ้นจากสระเดินไปตามทาง เห็นพระเถระผู้สงบ มีอินทรีอันฝึกแล้ว มีอินทรีอันคุมครองดีแล้ว มีอินทรีอันชนะแล้ว ทรงไว้ซึ่งความงามอันสูงสุด ถือบาตร ในมือกำลังเดินมา เกิดความปีติปราโมทย์ครั้นเข้าไปใกล้แล้วมีคอกบัวในกระชามมือถือ ประชมแห่งเล็บทั้งสิบ ไหวพระเถระแล้วถวายคอกนิลบลทั้ง 8 แก่พระเถระเพราะ มีความศรัทธาเป็นอันมาก แล้วตั้งความปรารถนากล่าวเป็นคาถาว่า

กวยการถวายคอกไม้นี้ ข้าพเจ้าจะเกิดในภพใดๆ ขอข้าพเจ้าจงอย่าเป็น คนยากจนในแดนแห่งชาติเทอญ

พระเถระรับคอกนิลบลทั้ง 8 แล้วอนุโมทนา กล่าวเป็นคาถาว่า

ผู้มีใจเลื่อมใสแล้ว ให้ไทยธรรมใดๆ ทราบก็ตาม ประณีตก็ตาม วิบาก ของการให้ไทยธรรมนั้นย่อมสำเร็จตามปรารถนา

พระเถระครั้งทำการอนุโมทนาแล้ว คิดว่า "เราจักบูชาคอกนิลบลทั้ง 8 นี้ไว้ ณ ที่ใด ที่เจดีย ที่ยอดเขา ที่ปรีนิพพาน ที่มหาโพธิ์ หรือที่สถานที่แสดงธรรมจักกัปปวัตตนสูตร อันประเสริฐของพระผู้มีพระภาคเจ้า" คิดแล้วอีกว่า "สถานที่เหล่านี้ เราใดเคยบูชาแล้วถึง เจ็ดครั้ง ถ้ากระไร เราจักบูชาพระเจดีย์จุฬามณีในเทวโลก" ครั้นคิดตกลงใจแล้วนั้นแล ก็เขาสูจตุตถสถานอันเป็นบาทแห่งอภิญญา แล้วออกจากจตุตถสถานนั้น เหาะขึ้นสู่อากาศเพียง ลัดนิ้วมือเดียวก็มาถึงลานพระเจดีย์จุฬามณีอันแล้วไปกวยแก้วอินทนิลเป็นที่ยังใจให้รื่นรมย์ ที่ท้าวสักกะทรงรับพระเมาสีอันประเสริฐของพระผู้มีพระภาคที่ไม่ตกลงบนพื้นดิน ที่พระองค์ ทรงศักดิ์ถวายคาบอันทรงถ้อยถวายพระกรอันวิจิตรกวยลายชายมีฝ้ายอ่อนนุ่มเหมือนบุษผายแล้วทรง โยนขึ้นบนอากาศ กวยทรงอธิษฐานว่า "ถ้าเราบรรลุปรมสมโพธิกวยการบรรพชาแล้วจัก เป็นพุทธ ขอเมาสีของเราจงอย่าตกลงบนพื้นดิน" กวยมอบทองอันประเสริฐแล้วทรงนำไป กวยเศียรของพระองค์ ประคิณฐานกวยความเอื้อเฟื้อในท่ามกลาง เทวนครดาวดึงส์อันรุ่งเรืองประดับกวยพื้นภูมิภาคอันวิจิตรกวยรัตนทั้ง เจ็ด เพื่อให้เหล่า เทวกาทั้ง สิ้นโคบูชา พระเถระบูชาพระเจดีย์กวยคอกนิล -

ลบล้าง ๘ ทำประทักษิณ ไหว้ในทิศทั้งแปดด้วยเบญจางคประคิณฐ์ แล้วนั่งในทิศตะวันออก เหตุนั้น ท่านจึงกล่าวเป็นคาถาว่า^๑

พระเถระเขาดานอันเป็นบาทแห่งอภิญญา แลวออกจากถาน เหาะขึ้นสู่ท้องฟ้าในทันใด คุจกัหงส์ทอง เพียงลัดนิ้วมือเกี่ยวเกี่ยว ถึงพระเจดีย์เบื้องหน้าเวชยันตปราสาท ไกลไหวบชา

ขณะนั้น ท้าวสักกะเทวราชเสด็จพร้อมด้วยเทพบริวาร ทรงบูชาพระเชี้ยวแก้ว เบื้องขวาของพระผู้มีพระภาคเจ้าและพระเจดีย์จุฬามณีด้วยสักการะต่างๆ มีดอกไม้ของหอมและเครื่องลบล้าง เป็นคน ทอดพระเนตรเห็นพระเถระนั่งอยู่ จึงเสด็จเข้าไปใกล้ ทรงไหวแลวประทับนั่ง ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง อนึ่ง เทพบริษัททั้งปวง ไหว้พระเจดีย์ กระทำประทักษิณ ไหว้พระเถระแลวพากันนั่งอยู่โดยรอบ แมเทพอัปสรทั้งปวงบูชาพระเจดีย์แลวไหว้กระทำประทักษิณ ไหว้พระเถระด้วยเบญจางคประคิณฐ์แลวพากันนั่งอยู่โดยรอบ ท้าวสักกะเทวราชคร้สถามพระเถระว่า " พระคุณเจาญ์เจริญ ท่านมาจากไหน " พระเถระตอบว่า " มหาบพิตร อาคมภาพมาจากชมพูทวีปเพื่อไหว้พระเจดีย์ " แลวทลถามท้าวสักกะเทวราชว่า " มหาบพิตร พระองค์ทรงให้สร้างพระเจดีย์จุฬามณีไว้หรือ " " ขอรับ พระคุณเจาญ์เจริญ โยมให้สร้างไว้เพื่อประโยชน์แก่การบูชาของเหล่าเทวดา " พระเถระทลถามว่า " มหาบพิตร เทวดาเหล่านี้กระทำกุศลกรรมในโลกมนุษย์ บังเกิดแล้วในที่นี้เพื่อจะเสวยทิพสุข บัดนี้เพราะเหตุใดจึงยังพากันกระทำบุญอยู่ " " พระคุณเจาญ์เจริญ เทวดาเหล่านี้ กระทำกุศลกรรมเป็นอุปการณาเพื่อจะไปสู่เทวโลกชั้นเหนือขึ้นไป พระคุณเจาญ์เจริญ เทวดาเหล่าใดเหล่าหนึ่ง มีบุญน้อย เทวดาเหล่านั้นย่อมไม่ดำรงอยู่ในสวรรค์สันกาลานาน เหมือนชาวเปลือกจนวนนอย บรรจู่ไว้ในทะนานพถันสิ้นไป ละนั้น พระคุณเจาญ์เจริญเหล่าเทวดา

^๑ น.อ.พิเศษ เข้ม ประพจน์ทอง อธิบายว่าเท่าที่เคยแปลกันในวงการพุทธศาสนาในประเทศไทย ใ้ชว่า " เหตุนั้น ท่านจึงกล่าวคาถาพินฐ์นี้ว่า "

ที่มีบุญมากยอมดำรงอยู่ในสวรรค์ สิ้นกาลนาน ฉันทิโก ข้าว เปลือกจำนวนมากบรรจุไว้ใน
 ยุงยอมดำรงอยู่ในกาลนานไม่หมกสิ้นไปฉะนั้น พระคุณเจ้าคุณเจริญ หมั่นผู้มีชาว เปลือก
 จำนวนน้อย เป็นผู้ที่มีศิลปะมากมีความรุ่มมาก กระทำกสิกรรมและการค้าขาย เป็นคน
 เลี้ยงชีวิตคอย ย่อมไม่เป็นดยากจน ฉันทิโก เหลลาเทวดามีบุญน้อย เสวยผลบุญแล้ว
 กระทำบุญอื่นอีก ในภายหลังยอมไคเสวยสมบัติในสวรรค์ ฉะนั้น พระคุณเจ้าคุณเจริญ
 หมั่นผู้มีชาว เปลือกจำนวนมาก เป็นผู้ไม่มีศิลปะ ไม่มีความรุ่ม ไม่กระทำกสิกรรมและการ
 ค้าขาย เป็นคน ในภายหลังชาว เปลือกสิ้นไปยอมเป็นดยากจนยิ่งกว่า ฉันทิโก เหลลา
 เทวดามีบุญมาก เสวยผลบุญอยู่ แล้วไม่กระทำบุญอื่นอีก ภายหลังยอมถึงความซัดสน
 แมฉันทิโก พระคุณเจ้าคุณเจริญ หมั่นผู้มีชาว เปลือกจำนวนน้อย ไม่มีศิลปะ ไม่มีความรุ่ม
 ไม่กระทำกสิกรรมและการค้าขาย เป็นคน ย่อมเป็นดยากจนยิ่งกว่า ฉันทิโก เหลลาเทวดา
 มีบุญน้อย เสวยผลบุญอยู่แล้วไม่กระทำบุญอื่นยอมเป็นผู้ซัดสนยิ่งกว่า แมฉันทิโก พระคุณ
 เจ้าคุณเจริญ หมั่นผู้มีชาว เปลือกจำนวนมาก มีศิลปะมาก มีความรุ่มมาก กระทำกสิกรรม
 และการค้าขาย เป็นคนน้อย ย่อมเจริญอย่างยิ่ง ฉันทิโก เหลลาเทวดามีบุญมาก กระทำ
 ทานและรักษาศีล เป็นคน ย่อมเป็นผู้บัง เกิดในเทวโลกชั้นสูงขึ้นไปทราบเหาบรรลพพระ
 นิพพาน แมฉันทิโก " พระเถระโคพึงขอความนั้นแล้วเลื่อมใส จึงทูลถามท้าวสุขิม-
 บทีว่า "มหาบพิตร เหลลาเทวดาทั้งปวงพากันมาเพื่อไหวพระเจดีย์ของพระผู้มีพระภาค
 เจา พระอริยเมตไตรยโพธิสัตว์จักมาไหม" "มาซิขอรับ พระคุณเจ้าคุณเจริญ"
 "พระโพธิสัตว์จักมาเมื่อไร" "พระคุณเจ้าคุณเจริญ พระอริยเมตไตรยจักเสด็จมา
 เพื่อไหวพระเจดีย์ ในวันที่ 8 ค่ำ 14 ค่ำ หรือวัน 15 ค่ำ" "วันนี้เป็นวัน
 8 ค่ำ อย่างนั้นพระโพธิสัตว์จักมาหรือไม่" "จักมาขอรับ พระคุณเจ้าคุณเจริญ"
 เมื่อพระเถระกำลังกล่าวอยู่กับท้าวสักกะนั้นนั้น เทียว มีเทพบุตรองค์หนึ่งมาพร้อม
 กวบบริวารหนึ่งร้อย เพื่อจะไหวพระเจดีย์ พระเถระเห็นเทพบุตรนี้มา จึงถามท้าวสุขิม-
 บทีว่า "มหาบพิตร เทพบุตรนี้คือพระอริยเมตไตรยโพธิสัตว์ใช่หรือไม่" "เทพ-
 บุตรนี้ไม่ใช่ พระคุณเจ้าคุณเจริญ" "คือใคร มหาบพิตร" "คือเทพบุตรองค์
 หนึ่ง พระคุณเจ้าคุณเจริญ" "มหาบพิตร เทพบุตรนี้กระทำบุญอะไรในโลกมนุษย์"

ในกาลก่อน" ท้าวสักกะ เมื่อจะบอกถึงการทำบุญของ เทพบุตรนั้น ไก่กล่าวคาถานี้ว่า

"พระคุณเจ้าคุณเจริญ เทพบุตรนี้ ในหม่มมนุษย์ เกิด เป็นชาย เกี่ยวหน้าผากจน
บริโลกชาวหอแล้วโหดวอกหนึ่งแกลก ก็เขาระทำบุญแต่มีประมาณเท่านี้ในโลกมนุษย์
เมื่อจะตาย เขาระลึกถึงบุญนั้น กวดยผลแห่งบุญนั้น เขาจึงบัง เกิด ณ ที่นี้" เหตุนี้
ท่านจึงกล่าว เป็นกาถาว่า

ใครๆแม่ให้ทานใน เกร์จฉานมีกา เป็นคน ผู้โหยอมไค้รับผลของท่านนั้น เป็น
รอยเท่า นั้น เทียว

เทพบุตรนั้นมาแล้ว กระทำประทักษิณพระเจดีย์ แล้วไหวในแปดทิศ บูชา
กวดยสักการะต่างๆ มีของหอมและพวงดอกไม้เป็นคน แล่นิ่งในส่วนแห่งทิศตะวันออก
ในลำดับนั้น เทพบุตรองค์หนึ่งมาพร้อมด้วยบริวารพหนึ่ง เพื่อจะบูชาพระเจดีย์ของ
พระผู้มีพระภาคเจ้า เปล่งแสงสว่างไปทั่วทุกทิศด้วยแสงสว่างจากร่างกาย พระเถระ
เห็น เทพบุตรนั้นมา จึงทูลถามท้าวสักกะว่า "มหาบพิตร เทพบุตรนี้คือพระอรีย
เมตไตรยโพธิสัตว์ใช่หรือไม่" "เทพบุตรนี้ไม่ใช่ พระคุณเจ้าคุณเจริญ" "คือใคร
มหาบพิตร" "คือเทพบุตรองค์หนึ่ง พระคุณเจ้าคุณเจริญ" "มหาบพิตร เทพบุตร
นี้ ในกาลก่อนในโลกมนุษย์ ทำบุญอะไร" ท้าวสักกะ เมื่อจะบิอกถึงการทำบุญของ
เทพบุตรนั้น ไก่กล่าวคาถานี้ว่า

"พระคุณเจ้าคุณเจริญ เทพบุตรนี้เกิดในหม่มมนุษย์ เป็นโคบาลหนุ่ม เมื่อบริโลก
อาหารโหดวอกของคนแก่โคบาล กวดยการโหดวอก เขาเกิดมีบริวารพหนึ่ง แลมาพร้อม
ด้วยบริวารนั้น เพื่อไหว้พระเจดีย์" เหตุนี้ ท่านจึงกล่าว เป็นกาถาว่า

"ใครๆแม่ให้ทานแก่ผู้ไม่มีศีล ไม่มีปัญญา บ่อมไค้ผลตอบแทนแห่งท่านนั้นถึง
พันเท่า นั้น เทียว"

เทพบุตรนั้นมาแล้วกระทำประทักษิณพระเจดีย์ ไหว้ในแปดทิศ บูชากวดย

สักการะมีของหอมและพวงดอกไม้ เป็นคน แลวนั่งในส่วนแห่งทิศตะวันตก เทพบุตรอื่น
อีกมาแล้วพร้อมควยบริวารหมื่นหนึ่ง เปล่งแสงสว่างไปทั่วทั้ง เจดีย์มณฑล ควยแสงสว่าง
จากร่างกาย เป็นอันมาก พระเถระเห็น เทพบุตรนั้นมา จึงทูลถามท้าวสุชัยมบดีว่า
"มหาบพิตร เทพบุตรนี้คือพระอรีย เมตไตรยโพธิสัตว์ใช่หรือไม่" "เทพบุตรนี้ไม่ใช่
พระคุณเจ้าผู้เจริญ" "คือใคร มหาบพิตร" "คือเทพบุตรองค์หนึ่ง พระคุณเจ้า
ผู้เจริญ" "มหาบพิตร เทพบุตรนี้ทำบุญอะไรในกาลก่อนในโลกมนุษย์" ท้าวสักกะ
เมื่อจะกล่าวถึงการทำบุญของ เทพบุตรนั้น โลกกล่าวถากถางว่า

"พระคุณเจ้าผู้เจริญ ในกาลก่อน เขาได้ให้ภิกษาแก่สาม เณรผู้ทรงศีล ควย
ผลแห่งบุญนั้น เขาคายแล้วได้มาสู่สวรรค์" เหตุนั้น ท่านจึงกล่าว เป็นคาถาว่า

"ใครๆแม่ให้ทานแก่ปुरुชนผู้มีศีล ผู้ใหยอมไ้รับผลของท่านนั้นถึงหมื่น เทา"

เทพบุตรนั้นมาแล้ว กระทำประตักษณิพระเจดีย์ ไหว้แปดทิศ บูชาควยสัก-
การะมีของหอมและพวงดอกไม้ เป็นคน แลวนั่งในส่วนแห่งทิศใต้ เทพบุตรอีกองค์หนึ่ง
มาพร้อมควยบริวารสองหมื่น เปล่งแสงสว่างโชติช่วงไปทั่วอากาศมณฑล ควยแสงสว่าง
จากร่างกายและอาภรณ์เป็นอันมาก พระเถระเห็น เทพบุตรนั้นมา จึงทูลถามท้าวสุชัยมบดี
ว่า "มหาบพิตร เทพบุตรนี้คือพระอรีย เมตไตรยโพธิสัตว์ใช่หรือไม่" "เทพบุตรนี้
ไม่ใช่ พระคุณเจ้าผู้เจริญ" "มหาบพิตร เทพบุตรนี้ทำบุญอะไรในกาลก่อนในโลก
มนุษย์" ท้าวสักกะ เมื่อจะประกาศการทำบุญของ เทพบุตรนั้น โลกกล่าวถากถางว่า

"ในกาลนั้น เทพบุตรนี้ให้ภิกษาแก่ภิกษุผู้ถือบิณฑบาต เป็นวัตร ควยการทำบุญ
นั้น เทียว ครั้นคายแล้วได้มาสู่สวรรค์" เหตุนั้น ท่านจึงกล่าว เป็นคาถาว่า

"ใครๆแม่ให้ทานแก่ภิกษุผู้ทรงศีล ผู้ใหยอมไ้รับผลของท่านนั้นถึงสองหมื่น
เทา"

เทพบุตรนั้นมาแล้ว กระทำประทัภฆิตพระเจดีย์ ไหว้แปดทิศ แล้วนั่งในส่วน
 แห่งทิศอุดร ในกาลนั้น เทพบุตรองค์หนึ่งมาพร้อมควยบริวารสามหมื่น เพื่อจะไหว้พระ
 เจดีย์ พระเถระเห็นเทพบุตรนั้นมา จึงทูลถามท้าวสุธัมมบดีว่า "มหาบพิตร เทพบุตร
 นี้คือพระอรียเมตไตรยโพธิสัตว์ไซหรือไม" "เทพบุตรนี้ไม่ใช่ พระคุณเจ้าผู้เจริญ"
 "คือใคร มหาบพิตร" "คือเทพบุตรองค์หนึ่ง พระคุณเจ้าผู้เจริญ" "มหาบพิตร
 เทพบุตรนี้กระทำบุญอะไรในโลกมนุษย์ในกาลก่อน" ท้าวสักกะ เมื่อจะกล่าวถึงการทำ
 บุญของเทพบุตรนั้น โลกลาวคาลาวา

"ในกาลก่อน ในเมื่อลอนราช เทพบุตรนี้เป็นช่างทอผ้าผู้มีชื่อเสียง กระทำ
 บุญเป็นอันมาก เลี้ยงชีวิตคอยช่วยการงานสะอาด เขาให้เนาสีระของคนที่ยากแล้วใน
 ที่นั้นๆ และให้ทักษิณาทานคือยา บิดตบาค จีวร และที่อยู่อาศัยแถมมีศีลทั้งหลาย
 อุทิศแก่คนเหล่านั้น คอยการทำบุญนั้นจึงบังเกิดในคาวคิงสสวรรค์"

เทพบุตรนั้นมาแล้ว กระทำประทัภฆิตพระเจดีย์ ไหว้แปดทิศ บูชาด้วยสักการะ
 มีของหอมและพวงดอกไม้เป็นคน แล้วนั่งในลำดับถัดไป ลำดับนั้น เทพบุตรอื่นอีกพร้อม
 ไปด้วยบริวารสี่หมื่นมาเพื่อจะไหว้พระเจดีย์ พระเถระเห็นเทพบุตรนั้นมาจึงทูลถามท้าว
 สุธัมมบดีว่า "มหาบพิตร เทพบุตรนี้คือพระอรียเมตไตรยโพธิสัตว์ไซหรือไม" "เทพบุตรนี้ไม่ใช่ พระคุณเจ้าผู้เจริญ"
 "คือใคร มหาบพิตร" "คือเทพบุตรองค์
 หนึ่ง พระคุณเจ้าผู้เจริญ" "มหาบพิตร เทพบุตรนี้กระทำบุญอะไรในโลกมนุษย์ใน
 กาลก่อน" ท้าวสักกะ เมื่อจะกล่าวถึงการทำบุญของเทพบุตรนั้น ตรัสว่า

"มีมหาเศรษฐีชื่อหริทาล อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหริทาลเป็นคนเสียสละ สมบูรณ์
 ไปด้วยศีลเลี้ยงชีวิตคอยช่วยอาชีพบริสุทธ์ ใ้ให้แก่สัตว์ จีวร อาหารและน้ำ แถมมีศีลทั้ง
 หลาย คอยผลแห่งการกระทำนั้น เขาจึงบังเกิดในคาวคิงสสวรรค์"

เทพบุตรนั้นมาแล้ว กระทำประทัภฆิตพระเจดีย์ของพระผู้มีพระภาคเจ้า ไหว้
 แปดทิศ บูชาด้วยสักการะมีของหอมและพวงดอกไม้เป็นคน แล้วนั่งในลำดับถัดไป

เทพบุตรอื่นอีกพร้อมควยบริวารห้าหมื่น มาเพื่อไหว้พระเจดีย์ พระเถระเห็น เทพบุตรนั้นมา จึงทูลถามท้าวสักกัณฐ์ว่า "มหาบพิตร เทพบุตรนี้คือพระอรหันต์ใด พระอริยเมตไตรยโพธิสัตว์ใช่หรือไม่" "เทพบุตรนี้ไม่ใช่ พระคุณเจ้าผู้เจริญ" "มหาบพิตร คือใคร" "คือเทพบุตรองค์หนึ่ง พระคุณเจ้าผู้เจริญ" "มหาบพิตร เทพบุตรนี้กระทำความผิดอะไรในโลกมนุษย์ในกาลก่อน" ท้าวสักกัณฐ์ เมื่อจะกล่าวถึงการทำความผิดของ เทพบุตรนั้น ตรัสว่า

"ในกาลพญอณฺโณทวีป เขาเกิดเป็นพระเจ้าแผ่นดิน พระนามว่า สัทธาติส เป็นพระภาคของพระเจ้าอภัยทนต์ เป็นผู้มีจิตเลื่อมใส มีความเคารพในพระพุทธพระธรรมและพระสงฆ์ ถือศีล 5 ศีล 8 ในวันอุโบสถ ใต้ไทรใหญ่มีศีลทั้งหลาย เป็นผู้ควรแก่การขอ โมทนา ไม้ตระหนี่ กล้วยผลแห่งการกระทำนั้นจึงบังเกิดในดาวดึงส์สวรรค์"

เทพบุตรนั้นมาแล้ว กระทำประทักษิณพระเจดีย์ ไหว้แปดทิศ บูชาควยสักการะ มีของหอมและพวงดอกไม้เป็นต้น แล้วนั่งในลำดับถัดไป เทพบุตรอื่นอีกมาพร้อมควยบริวารห้าหมื่น เพื่อไหว้พระเจดีย์ พระเถระเห็น เทพบุตรนั้นมา จึงทูลถามท้าวสักกัณฐ์ว่า "มหาบพิตร เทพบุตรนี้คือพระอรหันต์ใด พระอริยเมตไตรยโพธิสัตว์ใช่หรือไม่" "เทพบุตรนี้ไม่ใช่ พระคุณเจ้าผู้เจริญ" "มหาบพิตร คือใคร" "คือเทพบุตรองค์หนึ่ง พระคุณเจ้าผู้เจริญ" "มหาบพิตร เทพบุตรนี้กระทำความผิดอะไรในโลกมนุษย์ในกาลก่อน" ท้าวสักกัณฐ์ เมื่อจะกล่าวถึงการทำความผิดของ เทพบุตรนั้น ตรัสว่า

"เขามีชื่อว่า อภัยทนต์ เป็นผู้มีใจกุศล จึงเข้าไปใกล้ถวายความเคารพในพระพุทธ พระธรรมและพระสงฆ์ สร้างสถูปของพระศาสดา ปลุกคนโพธิ์ ถวายทักษิณาทานแก่หมณิกษุ เพื่อประโยชน์แก่บิดามารดา ใต้ไทรใหญ่มีศีลทั้งหลาย ใต้ไทรใหญ่ ไม่น้อยแก่พวงยาจกถวายความเชื่อ เพื่อ จุติจากอภัพนั้น จึงบังเกิดในดาวดึงส์สวรรค์"

เทพบุตรนั้นมาแล้ว กระทบระตักมิดพระเจดีย์ ไหว้แปดทิศ บูชาด้วยสักการะ มีของหอมและพวงดอกไม้เป็นคน แลวนั่งในลำดับถัดไป ในกาลนั้น เทพบุตรองค์หนึ่งมา พร่อมควยบริวาร เจ็ดหมื่น เพื่อไหว้พระเจดีย์ พระเถระเห็น เทพบุตรนั้นมาจึงทูลถามท้าว สุธัมมคีว่า "มหาบพิตร เทพบุตรนี้คือพระอรียเมตไตรยโพธิสัตว์ไซหรือไม" "เทพบุตร นี้ไม่ใช่ พระคุณเจ้าอุเจริฎฐ" "คือใคร มหาบพิตร" "คือเทพบุตรองค์หนึ่งพระคุณเจ้า อุเจริฎฐ" "มหาบพิตร เทพบุตรนี้ในกาลก่อนในโลกมนุษย์กระทำบุญอะไร" ท้าวสักกะ เมื่อจะกล่าวถึงการทำบุญของ เทพบุตรนั้น ตรัสว่า

"แต่ก่อน เขาเป็นสามเณร เป็นผู้ไม่ประมาท มีวิจาร์ณญาณ เข้าไปใกล้ โดยเคารพในพระพุทธ พระธรรมและพระสงฆ์ ปรมนิบัติบำรุงพระสงฆ์ด้วยน้าเป็น น้าร้อน ด้วยไมกวางและควยประทีปโคมไฟ ไม่เกียจครานตลอดคืนและวัน ในกาล ทุกเมื่อ กล้วยผลแห่งการกระทำนั้น จึงบังเกิดในคาวตึงสสวรรค์"

เทพบุตรนั้นมาแล้ว กระทบระตักมิดพระเจดีย์ ไหว้แปดทิศ บูชาด้วยสักการะ มีของหอมและพวงดอกไม้เป็นคน แลวนั่งในลำดับถัดไป ในกาลนั้น เทพบุตรอื่นอื่นอีก มาพร่อมควยบริวารแปดหมื่น เพื่อไหว้พระเจดีย์ พระเถระเห็น เทพบุตรนั้นมาจึงทูลถาม ท้าวสุธัมมคีว่า "มหาบพิตร เทพบุตรนี้คือพระอรียเมตไตรยโพธิสัตว์ไซหรือไม" "เทพบุตรนี้ไม่ใช่ พระคุณเจ้าอุเจริฎฐ" "มหาบพิตร คือใคร" "คือเทพบุตรองค์หนึ่ง พระคุณเจ้าอุเจริฎฐ" "มหาบพิตร เทพบุตรนี้ทำบุญอะไรในโลกมนุษย์ในกาลก่อน" ท้าวสักกะ เมื่อจะกล่าวถึงการทำบุญของ เทพบุตรนั้น ตรัสว่า

"เขาเกิดในตระกูลทศตะ เลี้ยงชีวิตโดยด้วยการรับจ้าง เห็นภิกษุยืนอยู่ที่บ้าน ของผู้อื่นใน เวลาโปรกสัตว์ เขาได้บอกแก่เจ้าของบ้านผู้ไม่รควยถอยค้ำอันไฟเพราะว่า ขาแคเจ้านาย พระผู้เป็นเจ้าณทรงศีลยืนอยู่แทบประตูเรือน ขอเชิญถวายบิณฑบาตตามที่ ทานใดแล้วอย่างก็แก่พระคุณเจ้าผู้ไม่หวั่นไหว เจ้าของบ้านครั้งใดฟังก็กล่าวจะบูรณะในควย ถอยค้ำอันนารักเช่นกันว่า ก็ละพอกคุณ ทานกล่าวถอยค้ำไฟเพราะฉันจะถวายบิณฑบาต แล้วถือ บิณฑบาตนมเข้าไปถวายแก่พระเถระ ด้วยการ เปล่งวาจาฉันนั้น เขาจึงบังเกิดในคาวตึงสสวรรค์"

เทพบุตรนั้นมาแล้ว กระทำประทักษิณพระเจดีย์ ไหว้แปดทิศ บูชาควยสักการะ มีของหอมและพวงดอกไม้เป็นคน แล้วนั่งในลำดับถัดไป ในกาลนั้น เทพบุตรองค์หนึ่ง มาเพื่อจะไหว้พระเจดีย์พร้อมควยบริวาร เกาหมื่น พระเถระเห็นเทพบุตรนั้นมาจึงทูลถามท้าวสุขัมบดีว่า "มหาบพิตร เทพบุตรนี้คือพระอรียเมตไตรยโพธิสัตว์ใช่หรือไม่" "เทพบุตรนี้ไม่ใช่ พระคุณเจ้าผู้เจริญ" "คือใคร มหาบพิตร" "คือเทพบุตรองค์หนึ่ง พระคุณเจ้าผู้เจริญ" "มหาบพิตร เทพบุตรนี้ทำบุญอะไรในโลกมนุษย์ในกาลก่อน" ท้าวสักกะ เมื่อจะกล่าวถึงการทำบุญของเทพบุตรนั้น ครั้นว่า

"เขาเกิดในคามพบัณฑิทวีป ในหมู่บ้านกัณฐิการิก เห็นสถูปของพระตถาคต แล้วบูชาควยคอกกรณิการิ ควยคองตาทั้งสอง เพียงคั้งประทีป ควยคีรีมะ เพียงคั้งคอกไมขาน ควยวาจาเพียงคั้งรูป ควยใจเพียงคั้งเครื่องหอม ควยผลแห่งการกระทำนั้น เขาจึงบังเกิดในคาวคิงสสวรรค์"

เทพบุตรนั้นมาแล้ว กระทำประทักษิณพระเจดีย์ ไหว้แปดทิศ บูชาควยสักการะ มีของหอมและพวงดอกไม้เป็นคน แล้วนั่งในลำดับถัดไป ลำดับนั้น เทพบุตรองค์หนึ่ง พร้อมควยบริวารหนึ่งแสนมาเพื่อไหว้พระเจดีย์ พระเถระเห็นเทพบุตรนั้นมาจึงทูลถามท้าวสุขัมบดีว่า "มหาบพิตร เทพบุตรนี้คือพระอรียเมตไตรยโพธิสัตว์ใช่หรือไม่" "เทพบุตรนี้ไม่ใช่ พระคุณเจ้าผู้เจริญ" "มหาบพิตร คือใคร" "คือเทพบุตรองค์หนึ่ง พระคุณเจ้าผู้เจริญ" "มหาบพิตร เทพบุตรนี้ทำบุญอะไรในโลกมนุษย์ในกาลก่อน" ท้าวสักกะ เมื่อจะกล่าวถึงการทำบุญของเทพบุตรนั้น ครั้นว่า

"ในกาลก่อน ในเมืองอนูราช เขาเป็นคนเกี่ยวหญ้ายากจน เป็นคนละแวนจากป่าตาคิบาท เป็นคนคั่งอยู่ในสภาวะ หาหญ้าและฟืน เลี้ยงชีวิตอยู่ควยสัมมาชีพ วันหนึ่ง เขาไปถึงแม่น้ำ เห็นทรายสีเงิน เขารวบรวมทรายทำเป็นเจดีย์ แล้วกล่าวควยความค้ำใจว่า โอ เจดีย์นี้งามหนอ งามเสมือนพรายเหมือนแก้วไพฑูริย์ งามราวกับไฟที่ลุกโผลง น่าประทับใจ เป็นเจดีย์อันวิจิตรโอฬาร ข้าขอไหว้พระเจดีย์อันประเสริฐที่ข้าทำแล้วควยทราย แล้วบูชาควย กาย วาจา ใจ และคอก-

ไม้ทั้งหลาย เขาเลี้ยงคูดมีศีล ให้ไทยธรรมตามที่ตนได้ คอยผลแห่งการกระทำนั้นจึงบังเกิดในคาวตึงสวรรค์"

ฝ่ายเทพบุตรนั้นมาแล้ว กระทำประทัคมืดพระเจดีย์ ไหว้แปดทิศ บูชาด้วยสักการะมีของหอมและพวงดอกไม้เป็นคน แลวนั่งในสำนักถัดไป เรื่องพระมาลัยภาคแรกอันกำหนดด้วย เทพบุตร 12 องค์ จบแล้ว คอยประการดังนี้

ในกาลนั้น พระอริยมงคลไทรโยโพรธิสัตว์ แวดล้อมด้วย เหล่าเทพธิดาและเทพบุตรแสนโกฏิ สว่างไสวด้วยรัศมียิ่งกว่ารัศมีแห่งดวงจันทร์พันดวง รุ่งเรืองอยู่เพียงกิ่งมณฑลแห่งดวงจันทร์ เพ็ญซึ่งลอยเด่นในอากาศในสวทรมัยปราศจากกลุ่มเมฆ แวดล้อมด้วยหมู่ดาว ยังเทพธิดาและเทพบุตรให้ถือสักการะมีประทีป รูปของหอมและพวงดอกไม้เป็นคน เลื่อนลงจากคฤสถิพิภพเพื่อไหว้พระเจดีย์ ยังพิภพคาวตึงสี่ทั้งสี่ในใสสว่างไสวอยู่ด้วยทิพย์อากาศ ฟุ้งตระหลုပ်ไปด้วยกลิ่นทิพย์ เสด็จมาถึงลานพระเจดีย์ด้วยลีลาอันปกคิของพระองค์อันหาที่เปรียบมิได้ คอยสิริวิลาสอันปกคิของพระองค์อันหาที่เปรียบมิได้ ทรงกระทำประทัคมืด ทรงไหว้แปดทิศ ทรงบูชาแล้วประทับนั่งในส่วนแห่งทิศตะวันออกเท่านั้น ทานจึงกล่าวเป็นคาถาวา

"ในกาลนั้น พระอริยมงคลไทรโยแวดล้อมด้วยเทพธิดาหลายโกฏิ คือ เทพกัญญา รอยโกฏิข้างหน้า เทพอัปสรรอยโกฏิข้างหลัง เทพกัญญารอยโกฏิข้างขวาและเทพอัปสร รอยโกฏิข้างซ้าย พระอริยมงคลไทรโยทามกลางอัปสร เหล่านั้น เพียงกิ่งดวงจันทร์ตามกลาง เหลลาคารา ทิศทั้งปวง โชติช่วงอยู่ด้วยรังสีทิพย์แห่งอารมณ์ของนางทั้งปวงนั้นราวกับแสง สว่างแห่งดวงจันทร์โกฏิกว"

พระเถระเห็นพระโพรธิสัตว์เสด็จมาแต่ไกล จึงทูลถามท้าวสุขัมบดีว่า "มหา บพิตร เทพบุตรนี้คือพระอริยมงคลไทรโยโพรธิสัตว์ใช่หรือไม่" "ถูกแล้ว พระคุณเจาผู้เจริญ" "มหาบพิตร เทพกัญญาผู้มาข้างหน้าพระอริยมงคลไทรโยโพรธิสัตว์เหล่านี้ มีรัศมีขาว ภูเขาขาว อารมณ์ขาว กระทำบุญอะไรในโลกมนุษย์ในกาลก่อน" ท้าวสุกัจะเมื่อจะกล่าวถึงการทำ บุญของเทพธิดาเหล่านั้น ตรัสว่า

"พระคุณเจ้าผู้เจริญ เทพอัปสรทั้งปวง ในกาลก่อน เกิดในโลกมนุษย์พากัน
ทำบุญมีให้ทานเป็นคน ในวันอุโบสถ ถวายผ้าขาว พวงดอกไม้ขาว ของหอมและ...
เครื่องลูบไล้สีขาว อาหารสีขาวแกภิกษุของพระพุทธองค์ ประเสริฐ ควบการทำบุญนั้น
เที่ยว จึงไคมา เมืองหน้าพระอรียเมตไตรย"

พระเถระฟังแล้ว สรร เสริฐการทำความบุญของ เทพอัปสร เหล่านั้นพลางทูลถามท้าว
สุขัมบตีอีกว่า "มหาบพิตร เทพกัญญาธมาของชาวของพระอรียเมตไตรยเหล่านั้น มีรัศมี
เหลือง ภูเขาเหลือง ประดับตกแต่งด้วยอาภรณ์สีเหลือง ในกาลก่อนในโลกมนุษย์กระ-
ทำความบุญอะไร" ท้าวสักกะ เมื่อจะกล่าวถึงการทำความบุญของ เทพกัญญาเหล่านั้น ครัสว่า

"พระคุณเจ้าผู้เจริญ เทพอัศจราทั้งปวง ในกาลก่อน เกิดในโลกมนุษย์กระทำ
บุญมีรัศมีสีเป็นคน ในวันอุโบสถ ถวายผ้าสีเหลือง พวงดอกไม้เหลือง ของหอม
และเครื่องลูบไล้สีเหลือง อาหารสีเหลืองแกภิกษุของพระพุทธองค์ ประเสริฐ
ควบการทำบุญนั้น เที่ยว จึงไคมา เมืองขวาของพระอรียเมตไตรย"

พระเถระฟังแล้ว สรร เสริฐการทำความบุญของนาง เหล่านั้นพลางทูลถามเทวราช
อีกว่า "มหาบพิตร เทพกัญญาธมาเมืองซ้ายเหล่านั้น มีรัศมีแดง ทรงภูเขาแดง
อาภรณ์แดง กระทำความบุญอะไรในโลกมนุษย์ในกาลก่อน" ท้าวสักกะ เมื่อจะกล่าวถึง
การทำบุญของ เทพธิดาเหล่านั้น ครัสว่า

"พระคุณเจ้าผู้เจริญ เทพธิดาทั้งปวงในกาลก่อน เกิดในโลกมนุษย์ ฟังธรรม
ที่บุคคลบูชาแล้วในวันอุโบสถ ถวายผ้าแดง พวงดอกไม้แดง ของหอมและเครื่องลูบ
ไล้สีแดง อาหารสีแดงแกภิกษุของพระพุทธองค์ ประเสริฐ แล้วยบูชาพระรัตนตรัย
จึงไคมา เมืองซ้ายของพระอรียเมตไตรย"

พระเถระฟังแล้ว สรร เสริฐการทำความบุญของ เทพธิดาเหล่านั้นพลางทูลถามท้าว
สุขัมบตีอีกว่า "มหาบพิตร เทพกัญญาเหล่านั้นมาเมืองหลัง มีรัศมีทอง ทรงภูเขาทอง
อาภรณ์ทอง ในกาลก่อนในโลกมนุษย์ กระทำความบุญอะไร" ท้าวสักกะ เมื่อจะกล่าว

ถึงการทำบุญของ เทพธิดา เหล่านั้น ครั้นว่า

"พระคุณเจ้ายูเจรีญ เทพธิดาทั้งปวงในกาลก่อนในโลกมนุษย์ทั้งธรรมที่บุคคลบูชาแล้วควยก็ในวันอุโบสถ ถวายผ้าสีทอง พวงดอกไม้ทอง ของหอมและเครื่องสุมไลสีทอง อาหารสีทองแกภิกษุของพระพุทของคณุประเสวีรุ และรักษาศีล บำเพ็ญทาน จึงไคมา เบื้องหลังของพระอรวิย เมตไครบ"

พระเถระฟังแล้ว สรรเสวีญการทำบุญของนาง เหล่านั้นแล้วทูลถามท้าวสุทัมบคี่ อีคว่า "มหาบพิตร พระอรวิย เมตไครบทรงกระทำบุญอะไร จึงทรงไครับสมบัติ เหนือ ท้าวสักกะประกาศบุญของพระอรวิย เมตไครบควยปัญญาของคนอื่น เปรียบไคกับกระต่ายขาม สาคกร¹ อันเปรียบไคกับคนตาบอดปีนภูเขา โคยสังเขปว่า "บรรดาพระโพธิสัตว์ทั้ง สามประเภท คือพระสัทธาธิโกโพธิสัตว์ พระปัญญาธิกและพระวิริยาธิโกโพธิสัตว์ ฃยยัง สัจริตสามประการที่บัตถิกกำหนดควยกาย วาจาและใจอันอบรมแล้วตลอดกับปีไมนอย และบารมี 30 ถวนคือ บารมี 10 อุบบารมี 10 ปรมัตถบารมี 10 ไคแก่ ทานบารมีที่ นับควยการบริจาคหรัพย การบริจาคบุตร การบริจาคภรรยา การบริจาคอวยวะและการ บริจาคชีวิต คือบารมีอันสมควรแกทานบารมีนั้น และเนกขัมมบารมี ปัญญาบารมี วิริยบารมี ชันคิบบารมี สัจจบารมี อธิษฐานบารมี เมตตาบารมีและอุเบกขาบารมีให้เต็มแล้ว พระอรวิย เมตไครบโพธิสัตว์ เป็นพระวิริยาธิโกโพธิสัตว์" ประกาศคาถาเหล่านี้ว่า

"จริงอยู่ พระเมตไครบโพธิสัตว์กระทำบุญโดยประการ เป็น เอนก ที่พระสัพพัญญู พุทธรุประเสวีรุทั้งหลายไมอาจเพื่อจะพรรณานาบุญ เหล่านั้นไค พระเมตไครบโพธิสัตว์ทรง สร้างสมบุญสมภารตลอดกับปีไมนอยโดยประการทั้งปวง ชาวเขาอาจจะพรรณานาบุญทั้งหลาย ที่กล่าวไวโดย เอกเทศจากบุญอันมีปริมาณหาที่สุคมิไค เปรียบเหมือนกระต่ายขามสาคกร เปรียบ ไคกับคนตาบอดปีนภูเขาจักไมไคที่ฟัง ฉะนั้น แทจจริงพระโพธิสัตว์มีสามประเภทคือ ประเภทหนึ่ง เรียกว่าวิริยาธิโกโพธิสัตว์² บำเพ็ญบารมีทั้งปวง 16 อสงไขยแสนกัปจึงบรรลุพระสัมโพธิญาณอันสูงสุด พระ

¹ ส่วนวนที่แปลกันแต่เดิม แปลว่า หย้งสาคกร
² อธิว่านหมยั เกี่ยวกั บดาธาธิโกโพธิสัตว์

ประเภทหนึ่ง เรียกว่า พระสัตตชาติโพธิสัตว์ ปรากฏในหมุมมนุษย์ในโลกนี้ บำเพ็ญบารมีทั้งปวง 8 อสงไขยแสนกัป จึงบรรลุพระสมโพธิญาณอันสูงสุด ประเภทหนึ่ง เรียกว่า พระปัญจชาติโพธิสัตว์ ปรากฏในหมุมมนุษย์ในโลกนี้ บำเพ็ญบารมีทั้งปวง 4 อสงไขยแสนกัป จึงบรรลุพระสมโพธิญาณอันสูงสุด ก็บรรดาพระโพธิสัตว์เหล่านั้น พระเมตไตรยโพธิสัตว์ เรียกว่า พระวิริยชาติโพธิสัตว์ บำเพ็ญบารมีทั้งปวง 16 อสงไขยแสนกัป จึงเข้าถึงสววรรคชั้นกุสิต จุติแล้วจากกุสิตสววรรค จักบรรลุพระสมโพธิญาณ "

เมื่อพระเถระสนทนากับท้าวสักกะนั้นแล้ว เห็นว่า พระเมตไตรยโพธิสัตว์ เสก้จมาสู่ลาและเจดีย์ กระทำประทักษิณ ไหว้ในทิศทั้งแปด บุชาถวายสักการะมีของหอมและพวงดอกไม้เป็นต้น ไหว้ถวายเบญจางคประดิษฐ์ แล้วนั่งในส่วนแห่งทิศตะวันออก พระโพธิสัตว์ไหว้พระเถระผู้นั่งอยู่ ณ ที่นั้น แล้วทูลถามว่า " พระคุณเจ้าผู้เจริญ ท่านมาจากไหน " " ฉาตมภาตมาจากรวมพูทวีป มหาราช " " พระคุณเจ้าผู้เจริญ พวกมนุษย์ชาวชมพูทวีปเขาประพฤติกันอย่างไร " พระเถระเมื่อจะตอบปัญหาของพระโพธิสัตว์ กล่าวคาถาว่า

" เหล่ามนุษย์ในชมพูทวีปทั้งปวงนั้น มีชีวิตอยู่ด้วยกรรมของตน ผู้ร่ำรวยก็มี ยากจนก็มี สุขก็มี ทุกข์ก็มี รุ่งงามก็มี ชีวิวิก็มี อายุยืนก็มี อายุสั้นก็มี คนร่ำรวยมีน้อย คนจนมีมาก คนเป็นสุขมีน้อย ทุกข์มีมาก รุ่งงามน้อย ชีวิวิมาก คนอายุยืนน้อย อายุสั้นมาก มนุษย์มีน้อย เกร็ดจาดามีมากกว่า เพราะฉะนั้นฉาตมภาตจึงทูลว่า มนุษย์ทั้งปวงมีชีวิตอยู่ด้วยกรรมของตน "

พระโพธิสัตว์ครั้นฟังถ้อยคำของพระเถระแล้ว ทูลว่า " พระคุณเจ้าผู้เจริญ เหล่ามนุษย์ในชมพูทวีปทำบุญหรือทำบาปมากอย่างไร " " มหาราช คนทำบุญมีน้อย คนทำบาปมีมากกว่า " " พวกเขาทำบุญอะไร พระคุณเจ้าผู้เจริญ " พระเถระทูลว่า " มหาราช มนุษย์ในชมพูทวีป บางพวกให้ทาน บางพวกรักษาศีล บางพวกให้ธรรมทาน บางพวกสร้างอุโบสถ บางพวกสร้างพระพุทธรูปขึ้นมา บางพวกสร้างวิหาร บาง

พวกสร้างอาวาส บางพวกถวายผ้าจำนำพรรษา บางพวกถวายจีวร บางพวกถวายบิณฑ-
 บาต บางพวกถวาย เภสัช บางพวกปลุกคนโพธิ์ บางพวกสร้างสถูป บางพวกสร้างเจดีย์
 บางพวกสร้างอาราม บางพวกสร้างสะพาน บางพวกสร้างที่จงกรม บางพวกชุก
 บอ บางพวกชุกสระ บางพวกให้บริวาร บางพวกให้ทาน 10 อย่าง บางพวกกระทำ
 การอุปัฏฐากมารคาบิคา บางพวกทำถารสังเวช เพื่อประโยชน์แก่ผู้ตาย บางพวกบูชาพระ
 รัตนครีฑ์ บางพวกบวชบุตร บางพวกบวชธรรมบุตร บางพวกบูชาพระปฏิมา มนุษย์ใน
 ชมพูทวีปกระทำกุศลกรรมทั้งปวง ตามศักดิ์ ตามกำลัง ตามอัชฌาศัย อย่างนี้"

"พระคุณเจ้าผู้เจริญ มนุษย์ในชมพูทวีปกระทำบุญทำนอมนี้อยมปรารถนาอะไร" พระเถระ
 เมื่อจะกล่าวปฏิธานของหมมมนุษย์แก่พระโพธิสัตว์นั้น ที่ลว่า

"ข้าแต่ ทเวะ เหล่ามนุษย์นั้นกระทำความดีแม้เพียงบุญ หรือให้คนอื่นกระทำ
 หรืออนุโมทนาบุญของคนอื่น ยอมปรารถนาความตรัสรู้ของพระองค์ว่า ถวายบุญที่ข้าพเจ้า
 กระทำแล้วนี้ มีทานและศีลเป็นต้น ขอพวกข้าพเจ้าจงได้พบพระพุทธเมตไตรย ข้าพเจ้า
 ทั้งหลายแม้เมื่อท่องเที่ยวไปในสังสารวัฏ จงอย่าไปในอบายจนกว่าพระเมตไตรยผู้
 เหวกบายชาแล้ว จะเสด็จอุบัติตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า มนุษย์ทั้งหลายเหล่านั้นกระทำบุญ
 ในกาลไหนๆ ก็พากันกระทำความตั้งใจอย่างนี้ ในที่ทุกสถาน ในกาลทั้งปวง"

พระโพธิสัตว์ฟัง เรื่องราวของมนุษย์ชาวชมพูทวีปแล้ว ถึงความโสมนัสครีฑ์อย่าง
 นี้ว่า "ชนทั้งหลายทั้งปวงปรารถนาอยู่ เพื่ออันเห็นเราบรรลุดความเป็นพระสัมพันธู์ จง
 พึงมหาเวสสันดรชาดกให้จบในวัน เดียวกันทีเดียว หรือบูชาถวายดวงประทีป 1,000 ดอก
 บัว 1,000 ดอกนิลบุล 1,000 ดอกบัวเชียว 1,000 ดอกมณฑา 1,000 ดอก
 ผักกบ 1,000 ธง 1,000 ฉัตร 1,000 ธงปฎัก 1,000 หรือถวายการบูชา
 1,000 ครั้ง นำสักการะทุกอย่างมาบูชาพระธรรม แล้วจักบรรลุดพระอรหัตผลพร้อม
 ควบปฏิสัมภักทำ เฉพาะหน้าของเรา ในกาลที่เราตรัสรู้ ครันครีฑ์อย่างนี้แล้ว เมื่อ
 จะตรัสถึง เหตุที่พวกมนุษย์บาปจะไม่ได้เห็นความเป็นพุทธของพระองค์อีก ครีฑ์คาถาว่า

ผู้ทีกระทำความเค็กรอน ประทุษร้ายแก่ภิกษุณี ทำสงฆ์ให้แตกกัน ทำอนัน-
ตริยกรรม 5 ทำลายสถูป คัดคนโพธิ์ มาพระโพธิสัตว์ ลักขงที่มีมือของสงฆ์เพราะ
ความตระหนี่และความประมาท ย่อมไม่มีในสำนักของเรา

พระเถระฟังถ้อยคำของพระโพธิสัตว์แล้ว ทลทา "อาคมภาพจัก เล่าถึง ถ้อยคำ
ของพระองค์กัณมนุษย์ชาวชมพูทวีป ก็แควา พระองค์จักตรัสรู้ เป็นพระพุทเจ้าในกาลไร"
พระคุณเจ้าผู้เจริญ ศาสนาของพระพุทโศคมค่างอยุสิน 5,000 ปี จักอันตรธาน
เมื่อศาสนานั้นอันตรธานไปแล้ว อุกศลจักหนาแน่นขึ้นในโลก แม้สักว่าชื่อว่ากุศลจักไม่มี
จะป่วยกลาวไปไย ถึงการบังเกิดของกุศล ในกาลนั้นหมมนุษย์จักปราศจากหิริโอตตัปปะ
โรมรรยาท จำไมไควา นี้เป็นมารคา ลูกสาว พี่สาว น้องสาว หลานสาวของเรา
ไม่มียางอาย เหมือนคัง เช่นสัตว์ เกร็ดจามมีเพะ ไก่ หมู หมาวจึงจอกและหมาบ้าน เป็นต้น
โดยลำดับ ในกาลนั้นหมมนุษย์จักเสื่อมจากความเป็นผู้มีอายุยืนร้อยปี เป็นผู้มีอายุเพียง
10 ปี เพราะประกอบควยอกุศลที่หนาแน่น กาลโคตมารกอายุ 5 ปี แคงงานกับ
ทวาริกาอายุ 5 ปี กาลนั้นจักเป็นสัถกัณตรกัปปิ มนุษย์ทั้งหลายจักสำคัญซึ่งกันและกันว่า
เป็นเนื้อ ก็แลอุปกรรมมีไมพลง เป็นต้น ที่เขาหิ้งหลายถื่อแล้วๆควยมือ จักกลาย
เป็นอาวชชนดิโคชนิดหนึ่ง เช่นกับอาวชมีคมสองข้างและมีคมเหมือนมีโกณ พวกเขา
จักฆ่าซึ่งกันและกัน บรรคามนุษย์ เหล่านั้น มนุษย์ที่เป็นบัณฑิตฟังความพินาคนั้นแล้ว เป็น
เบื่องแรกเตียว จักเขาไปชอนอญญเคียวในสถานที่มีชอกเขา เป็นต้น เวณคน เหล่านั้น
ผู้เหลือ่ตางประหัทประหารกันตลอด 7 วัน จักพินาศ ครั้งนั้น ครันลงวันที่เจ็ด
ไปแล้ว คน เหล่านั้นก็พากันออกมาจากที่ชอนของคณของคณ สวมกอกซึ่งกันและกัน
อยรวมกันอย่างสามัคคี พากันกลาวว่า อยากระนั้น เลย พวกเราฟังทำกุศลกรรม
ฟัง เวณจากปาณาติบาต อพินนาทาน กาเมสุมิจจาจาร มุสาวาท สุรา เมรัย
การพุกสอเสียด หยาบคาย เพอเจอ ฟัง เวณจากอภิชณาพยาปาท
มิจนาทริฐ พวกเราจักพากันกระทำบุญ แลพำกัณกระทำบุญ ลำคับนั้นทากรกของ

มนุษย์ผู้มีอายุ 10 ปี จักมีอายุยืน 20 ปี ทารกของมนุษย์กระทำบุญยิ่งขึ้น จักมีอายุ 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90 และ 100 ปี บุตรของเขาจักเป็นผู้มีอายุ 200 ปีโดยลำดับ บุตรของเขาเหล่านั้นจักเป็นผู้มีอายุ 300, 400, 500, 600, 700, 800, 900 และ 1,000 ปี บุตรของมนุษย์ผู้มีอายุพันปี จักเป็นผู้มีอายุ 2,000 ปีโดยลำดับ บุตรของเขาเหล่านั้นจักเป็นผู้มีอายุ 3,000, 4,000, 5,000, 6,000, 7,000, 8,000, 9,000 และ 10,000 ปี บรรดาผู้ประพฤติกุศลกรรม ยิ่งกว่าจักมีอายุแสนโกฏิปี ต่อไปภายหน้า ผู้ประพฤติกุศลกรรมยิ่งกว่าขึ้นจักมีอายุอสงไขย

ในกาลนั้นความแก่และความตายจักไม่ปรากฏแก่สัตว์ทั้งหลาย มนุษย์ทั้งหลายจักถึงความประมาทแม้อีก อายุของเขาเหล่านั้นจักเสื่อมลง สัตว์ทั้งหลายจักเสื่อมจากอายุอสงไขย เป็นผู้มีอายุแสนโกฏิปี จักเสื่อมมาจากนั้น เป็นผู้มีอายุ เกาหมื่นโกฏิปีโดยลำดับ จักเสื่อมมาจากนั้นโดยลำดับ เป็นผู้มีอายุแปดหมื่นปี ในสมัยนั้น ผนังรสของแผ่นดินให้เจริญ

จักตกในมัชฌิมยามทุกถึงเดือน ทุก 10 วันและทุก 5 วัน กาลนั้นชมพูทวีปจะอุดมสมบูรณ์ แอ้อก็ไปควายนาคอกไม้นิล เครือเดา ไม้มุมและไม้ยืนคน เกล็ดนกคนไปควายไปควายหมบ้านและนิคมที่ไถบิณไมพน ปราศจากเสี้ยนหนามคืออิโจร ปราศจากการถือพิธี รุ่งเรืองด้วยราชาภิรมย์ สมบูรณ์ด้วยรัตนะทั้งปวง มีความสุข มีภิกษาคี ปลอดกลัย บริบูรณ์ด้วยข้าว น้ำ ของเกี้ยว ของกินเป็นอันมาก มังคังควย เครื่องอุปโภคบริโภค มีปลาและเนื้อเป็นอัน บออันเต็มด้วยน้ำหวานคือจักมีในที่ทั้งปวง พระคุณเจ้าผู้เจริญ

ในกาลนั้น สามีภรรยาไม่วิวาทกัน ไม่โกรธกัน เสวยสุขคือปัญจการมคุณ เวรจากการงานมีกสิกรรมและการค้าขายเป็นอัน มีชีวิตด้วยความสุข ทั้งหญิงและชายไม่ตองปันคาย ไมคองทอหูก นุงหมผ้าพิพย์ ชายพากันยินดีด้วยภรรยาของตน หญิงพากันสรวมนยินดีด้วยสามีของตน พวกผู้ชายจักไม่คบกับภรรยาของผู้อื่น หมูหญิงจักไม่คบกับชายอื่น สามีภรรยาจักพอใจรักใคร่ในกันและกัน มนุษย์ทั้งปวงจักไม่วิวาทกันเพราะทรัพย์สินไร่นาและสัตว์เลี้ยงเป็นเหตุ มนุษย์ทั้งปวงมีรูปงาม ทรงไว้ซึ่งรูปอันอุดม พอใจรักใคร่ซึ่งกันและกัน ผู้ง่ามีเมตตาจิตกับฝูงนกเดา ผู้ง่ามีเมตตาจิตกับฝูงหมู เนื้อทั้งหลายมีเมตตาจิตกับจอมมฤค ผู้ง่ามีเมตตาจิตกับฝูงงู เหล่าสัตว์ร้ายมีราช-

สี่ เห็นคนมีเมตตาจิตกับ เหล่ามฤค ผงสัตว์ เกราะงานทั้งปวงที่เป็นศัตรูคอยซังกันและกัน
 จักได้เมตตาจิตด้วยอาการอย่างนี้ เมื่อชาวสาธิตเมธิดีเกิดเองบุคคลนำมาปลูก
 จะไคผลเป็นชาวสาร 2,272 เกวียน 16 หาบ 2 ทะนาน พระคุณเจ้าญเจริญ
 ในกาลนั้นชาวเจ้าพึ่งคำอ่อนวอนของ เทพและพรหมทั้งหลายอยู่ในหมื่นจักรวาล ตรวจ
 การตรวจทั้ง 5 ประการ คือ กาละ เพาะ ทวีป ตรีภพและอายุของมารคา
 แล้ว จักไปสู่โลกมนุษย์ เป็นพระพุทธรเจ้า เมื่อจะพรรณนาการผลตอนบารมีของ
 พระองค์ ตรีสวา

"จริงอยู่ เราบำเพ็ญบารมีทั้งหลายโดยประการเป็นสัมภกกลอด 16 อสง--
 ไชยแสนกัป เป็นพระวิริยาริกโพธิสัตว์ ประดับร่างกายให้เป็นทาน ในกาลที่เรา
 บรรลุความเป็นพระสัมพัญญู มนุษย์ทั้งหลายจะไม่ใช่ผู้มีอวัยวะบกพร่อง เพราะเรา
 ประดับศีรษะแล้วหยอดยาคาให้ เป็นทานแก่ยาจกทั้งหลาย แมควรรอยโกฏีแห่งกัป
 ในกาลที่เราบรรลุความเป็นพระสัมพัญญู มนุษย์ทั้งหลายจะไม่ใช่คนตาบอด เพราะ
 เรมตกแกงอวัยวะใหญ่ให้ เป็นทานโดยไม่มีส่วนเหลือ ในกาลที่เราบรรลุความเป็น
 พระสัมพัญญู มนุษย์ทั้งหลายจะไม่ใช่คนมีอวัยวะบกพร่อง เพราะเราไม่กล่าวมุสาวาท
 ไม่หลอกลวงยาจกทั้งหลาย ในกาลที่เราบรรลุความเป็นพระสัมพัญญู มนุษย์ทั้งหลายจะ
 ไม่ใช่คนใบ้ เพราะเราฟังธรรม ฟังถ้อยคำของยาจกแล้วเลื่อมใส ในกาลที่เรา
 บรรลุความเป็นพระสัมพัญญู มนุษย์ทั้งหลายจะไม่ใช่คนหนวก เพราะเรามองคนผู้มี
 ศีลและยาจก ด้วยดวงตาของบุคคลผู้เป็นที่รัก ในกาลที่เราบรรลุความเป็นพระสัมพัญญู
 มนุษย์ทั้งหลายจะไม่ใช่คนตาบอด อนึ่ง เพราะเรากระทำกายให้ตรงในเวลาให้ทาน
 เป็นคน ในกาลที่เราบรรลุความเป็นพระสัมพัญญู มนุษย์ทั้งหลายจะไม่ใช่คนค่อม
 เพราะเราให้อิสถแก่สัตว์ทั้งหลาย ไม่กระทำภัยแก่สัตว์เหล่านี้ เราบรรลุความเป็น
 พระสัมพัญญูในกาลใด ในกาลนั้นสัตว์ทั้งหลายยอมเป็นผู้ไม่มีโรค เพราะเรากระทำ
 ความเมตตาแก่สัตว์ทั้งหลาย ยังความสะกุงด้วแก่ภัยให้เสื่อมหาย เราบรรลุความเป็น
 พระสัมพัญญูในกาลใด ในกาลนั้นหมมมารยอมไม่มีแก่เรา เราให้ชาวและน่าน เป็นสิ่งที่
 พอใจ ด้วยความพอใจ ในกาลที่เราบรรลุความเป็นพระสัมพัญญู มนุษย์ทั้งหลาย

จะเป็นคนแข็งแรง เราให้อันเป็นสิ่งที่น่าพอใจ กล้วยความพอใจ ในกาลที่เราบรรลุนิพพาน
 ความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มนุษย์ทั้งหลายจะเป็นผู้มีรูปร่าง เราให้พาดนะมีขาง มา รด
 กานหามและแมวอ อันเป็นสิ่งที่น่าพอใจ แก่หลายจาก ในกาลที่เราบรรลุนิพพาน ความเป็น
 พระสัมมาสัมพุทธเจ้า มนุษย์ทั้งหลายจะเป็นผู้มีความสุข เพราะเราปล่อยสัตว์ทั้งหลายจากเครื่อง
 ผูกพัน จากโทษะ และแมจจากทุกข์ ในกาลที่เราบรรลุนิพพาน ความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มนุษย์
 ทั้งหลายจะเป็นไท เพราะเรากระทำความเมตตาโดยเสมอกัน ทั้งในผู้เป็นที่รักและ
 ผู้ไม่เป็นที่รัก ในกาลที่เราบรรลุนิพพาน ความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พื้นแผ่นดินจะเสมอกัน เพราะ
 เราทำให้เขาจากทั้งปวงพอใจด้วยโภชนาและด้วยทรัพย์ ในกาลที่เราบรรลุนิพพาน ความเป็นพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้า แม่น้ำจะเต็มด้วยน้ำเป็น เพราะหม่อมมนุษย์ผู้กลัวภัยในสงสาร ทำกุศลอย่าง
 หนึ่งอย่างใดแล้วพากันปรารถนาเรา เราจักเป็นผู้ทำใหม่มนุษย์ เหล่านี้พ้นจากภพ เรา
 จักยังชาวโลกผู้มีวิชาอันร้ายกาจเป็นแค้นเกิด ครอบคดด้วยโมหะเพียงคังชาย -
 ลอยอยู่ในห้วงกิเลสทั้ง 4 โหฬารหน เราจะยังหมู่มนุษย์ที่แปลก เป็อนควย เป็อกคมคือ
 กิเลส ครอบคดกับคัณหาคันกระทำเป็อกคมนั้น หลงใหลในทิศทางแห่งสงสาร ให้ได้เห็น
 ทางรอดพ้น เราจะยังหมู่มนุษย์ในสัญชีวนรก กาลสุกถนรก ตาปนนรก ปตาปนนรก
 และอวิจันรก ให้ได้เห็นทางแห่งสวรรค์ เราจักปล่อยสัตว์ทั้งหลายที่ถูกผูกพัน จาก
 เครื่องผูกพันคือความไม่รู้ ที่ตกไปสู่อำนาจของคัณหาคันเพียงคังชาย จากเครื่องผูกพัน
 หลาย ให้ถึงพร้อมซึ่งความคัณหาคัน บานประคูก้อมิจจาติฐิอันมีกลอนเสดักคือติฐิ 62
 เราจักเปิดประตูเมืองคือพระนิพพานอันกว้าง ตั้งไมแถตั้งไมตาย แก่สัตว์ทั้งหลาย
 ด้วยลูกหลานคือมรรคมีองค์ 8 เราจักให้ไมพายขาคือปัญญา ขำระดวงตาของสัตว์ทั้ง
 หลาย ผู้มีดวงตาถูกกำจัดแล้ว มีความมืดคืออราคะ โทสะ บดบังแล้ว เราจักให้
 โอสดอันประเสริฐคือญาณ เยียวยาหมู่มนุษย์ผู้เค็อครอบเพราะความโศก ผู้มีความทุกข์
 บึง ผดกความขราและมรณะบับคัน เราแผแสงสว่างคือญาณ ไปทั้งในหม่อมมนุษย์ เทวคา
 และอสุร ผดงใจลควยโมหะอันกระทำความมืด จักนำออกเสีย ซึ่งความมืดนั้น
 อนึ่ง เราประคองหมู่มนุษย์ผู้ไม่มีที่ทานทาน ไม่มีที่ยึดเหนี่ยว แหวควายอยู่ในอบายทั้ง
 หลาย ขึ้นจากอบายแล้ว จักแสดง เครื่องยึดเหนี่ยว "

ก็แลพระโฆสีตวั ครั้นกล่าวแล้วอย่างนี้ ไทช่าวว่า " พระคุณเจ้าผู้เจริญ
 ข้าพเจ้าพูดว่าอย่างไร ขอท่านจงบอกแก่พวกมุนีอย่างนั้น " เป็นผู้มีกระตุมแห่ง
 ของมืออันแรง เรื่องควบการประชุมแห่ง เล็บทั้งสิบ มีกระตุมมืออันแรง เรื่อง อันทรงประคิษ-
 ฐานไวควยดี ระหว่างพระนลาฏเขนกับควยแดนทองคำมีซัดดีแล้ว กระทำประตักขิต
 พระจุพามดีเจกียอันแควไปควยแก้วอินทนิล อันยังใจให้รั้นรมย์ไหวในทิศทั้งแปด ไหว
 ควยเบญจางคประคิษฐแล้วอำลาพระเถระ แวกคดอมควยบริษัทธิมีเทพธิดาและเทพบุตร
 นับควยแสนโกฏิ รุ่งเรืองอยู่เพียงตั้งมณฑลแห่งดวงจักร เพ็ญอันลอย เคนในท้องฟ้าที่ปราศ
 จากกลุ่มเมฆหีบ แวกคดอมควยหมุกวงดาว เสด็จไปสู่สุคติบุรี นั้นเหี้ยว เหตุนั้น
 ท่านจึงกล่าวเป็นลาถาวา

" พระเมตไตรยผู้มีวรรณะอันไพเราะนั้น ทรงบูชาพระเจกียอันประเสริฐ
 ทรงไหว้อีก แลวกลับหลังไปควยประการฉะนี้แล อนึ่ง แม่เทพอัปสรทั้งปวง บูชา
 พระเจกียอันประเสริฐ ไหวในทิศทั้งแปด แลวกลับกลับหลังไปเหี้ยว ดวงจักรในวัน
 เพ็ญยอมรุ่ง เรื่องในกุดดูสารจันใด พระอริยเมตไตรยยอมรุ่ง เรื่องในท่ามกลางทวย
 เทพ จันนั้น ราชสีห์ยอมรุ่ง เรื่องในท่ามกลางฝูงนฤค โคอุสุภราชยอมรุ่ง เรื่องในท่า
 กลางฝูงโค ครุฑยอมรุ่ง เรื่องในท่ามกลางเหล่าภิกษุ จันใด พระอริยเมตไตรยยอม
 รุ่ง เรื่องในท่ามกลางทวยเทพ จันนั้น พระสุเมธอันประคอบควยวิคณะ 7 ประการ
 ยอมรุ่ง เรื่องในท่ากลางภูเขาสี่หลาย จักรพรรดิยอมรุ่ง เรื่องในท่ากลางนรชน
 จันใด พระอริยเมตไตรยยอมรุ่ง เรื่องในท่ากลางทวยเทพ จันนั้น คนปาริฉัตรยอม
 รุ่ง เรื่องในท่ากลางหมุคนไม้ คอกบัวแดงยอมรุ่ง เรื่องในท่ากลางหมุคอกไม้ ไชฑูรย์
 ยอมรุ่ง เรื่องในท่ากลางแก้วมณี จันใด พระอริยเมตไตรยยอมรุ่ง เรื่องในท่ากลาง
 ทวยเทพ จันนั้น กองไฟยอมวิชิชวง เหนือยอดเขา ทองคำบริสุทธีย่อมรุ่งโรจน์
 จันใด พระอริยเมตไตรยยอมรุ่งโรจน์ล่างพน เทวคาทั้งปวงควยเกษแห่งวรรณะ เปื่อ
 แวกคดอมควยทวยเทพขณะเสด็จไปสู่สุคติภพ เสวยพิชสุขบัน เติงอยู่ในสวรรค์ สิ้นกาลนาน "

ในขณะนั้นนั้น เหี้ยว พระเถระผู้ประคิษฐพร้อมแล้วควยอาภรณ์ก็อหมุแห่งคุณอัน
 ประมาณมีไค มีจุฑาวิสุทธศีล คือ ปากวิโมกขสังวรศีลอันยกเยียบ อินทรีย์สังวรศีล

สัมมาชีพปาริสุทธศีล และปัจจัยสันนิสิตศีล เป็นคน เป็นญกวาวดวงแล้วซึ่งทางไกลคือ
 สงสารอันเป็นแดนเกิดแห่งทุกข์ มีโรคะ คัดหาและมีจิตาธิฐิอันทารุณยิ่งนักเป็นคน และ
 ปิศาติ ขราและมรณะอัน เป็นที่อยู่แห่งชุมปาตีบอัน เกือบกลอนไปควยคนไขและ เถาว์ดัยปา
 ต่างๆ เป็นคน งามประหนึ่งหงส์ทองที่มีร่างกายงดงามทั้งสงามา แยกควยสี่ระอัน
 หามลทินมิได้ คือ วิชา 3 อันประเสริฐอย่างยิ่ง ควยปักอันวิจิตรก็อณาที่ 4
 มีส่วนอันงดงามควยเทาทั้งก็อวอิทธิบาทอันประเสริฐ และประดับควยขนทั้งสีอันปราศ
 จากมลทินคือวิโมกข์ 8 ปฏิสัมภิตาญาญะ โลกียสรัทธา และโลกุตสรสรุทธา ไหวพระ
 จุฬามณีเจดีย์อันแล้วไปควยแก้วอินเหนิด แล้วอำลาท้าวสักกะเทวราช รอนลงจากดาว
 คังสพิทฆ มาสขมพหุทวีปแล้วเข้าไปในทงขาน นิกมและราชธานีควยสี่ลาอันปกคิของพระ
 สววก อัทเทาทิเปรียมมิได้ เหตุนั้น ทายจึงกล่าวเป็นถาถาวา

“ ในกาลนั้น แมพระเจระนั้นอำลาท้าวสุรินทรแล้ว ไหวพระเจดีย์อีกรอน
 ลงจากสวรคังงามเพียงกัหงส์ทอง กลับสู่โลกมนุษย์ เมื่อภิกษาจาวได้เข้าไปในนิกม
 และราชธานีเพื่อบิลตบาท ”

พระเจระนั้น เมื่อกลับจากบิลตบาทได้เล่าเรื่องราวของพระอริยเมตไตรย
 แก่มนุษย์ชาวตพทวีป หมนมนุษย์ฟังถอยกำของพระเจระแล้วปีจิต เตื่อมใส่ปากกันทาบญมี
 ไททานเป็นแทน ในเวลาสิ้นอายุก็ตากันไปเกิดเต็มในเทวโลก

บุรุษยากจนญควายคอกนินุล 8 คอกนั้น ทวนระดึกถึงการควายคอกนินุล
 จมคคอกมีวิต จุคิจากโลกมนุษย์บังเกิดในนินุลปราสาทอันงดงามควยรักะทั้ง 7
 ประการกลาคดำควยเหลาเทพอัปสร คริกถันควยการพอน การขับและดนตรีมีองค์ 5
 ในดาวคังสพิทฆ มีคอกบัวเบญจวรรณรองรับทุกๆกาว่าง ในกาลเมื่อเทพบุตรนั้นเหยียบ
 ลง เหยียบลง กดินปากของเทพบุตรนั้นหอมประหนึ่งกลิ่นคอกบัว ฟุ้งไปทั่วทั้ง เทวนคร
 เหลาเทพบุตร เทพธิดา โลกดินหอมของคอกอุบลากันคอบหาเทพบุตรนั้น ทวยเทพกรัน
 เห็นคอกบัวรองรับทุกๆกาว่างของ เทพบุตรนั้นตากันกรายทลดาวสักกะเทวราช ท้าวสักกะ
 ฟังเรื่องราวของ เหลาเทวถาแล้ว มีจิตยินดีเสกข์ไป ๗ ที่นั้น ครัสถาเทพบุตรนั้นว่า

" แน่ เทวคา ท่านทำบุญอะไรในโลกมนุษย์จึงได้รับสมบัติมีรูปร่างนี้ " เทพบุตร นั้นฟังถ้อยคำของท้าวสักกะแล้วกราบทูลอย่างนี้ว่า " ข้าแต่ทวยราช ในกาลก่อนใน โลกมนุษย์ ข้าพระองค์เป็นมาณพช่าวมิดิลา ชื่อ บิงคุระ เลี้ยงกุมารคาอยู่ วัน หนึ่งไปสู่วิวสระแห่งหนึ่งเพื่ออาบน้ำ ใจอาบนำ ณ ที่นั้น เห็นคอกนิลบูล 8 คอก จึง เก็บคอกนิลบูล เหล่านั้นแล้วถวายแก่ภิกษุองค์หนึ่ง ถวายการถวายคอกนิลบูลนั้น ข้า- พระองค์บัง เกิดในนิลบูลปราสาท มีคอกอุบลรองรับทุกๆกวาง ในกาลที่ข้าพระองค์ถว- ย่างไป กวางย่างไป จักขุทั้งคู่ของข้าพระองค์เป็นเหมือนกลีบอุบล กลิ่นกายของข้า- พระองค์หอมประหนึ่งกลิ่นคอกอุบล เหตุนี้ ข้าพระองค์จึงได้นามว่า อุบลเทพบุตร " ท้าวสักกะทรงฟังถ้อยคำของเทพบุตรนั้นแล้ว มีจิตบันเทิง มีใจเลื่อมใส ทรงถือเอา คอกนิลบูลทั้งหลายแมจากที่นั้น แล้วทรงบูชาพระเจดีย์ของพระพุทธองค์ อุบลเทพบุตร นั้นยังดำรงอยู่ตราบเท่าทุกวันนี้เนิ่น เทียว เหตุนี้ ท่านจึงกล่าวเป็นคาถาว่า

" บุญนั้นย่อมมี แม้นอกพิใหม่ อนึ่ง เทพบุตรนั้นเสวยทิพสุขอยู่ในสำนักของ พระเมตไตรยที่เดียว นี้เป็นผลของการถวายคอกไม้ เพราะเหตุนี้แหละ คนยูเป็น บัณฑิตปรารถนา เพื่อจะทันในสำนักพระเมตไตรยพุทธเจ้าพึงกระทำบุญ มีทานและศีล เป็นคน บุคคลใดๆ ปฏิบัติตามถ้อยคำของพระโพธิสัตว์องค์ใดๆ และบุคคลนั้นๆ - กระทำบุญอยู่ จักไถ่การ เห็นพระเมตไตรยอันประเสริฐ จักกระทำที่สุดแห่งทุกข์ในอนา- กต ถึงแมตองเที่ยวอยู่ในสงสารก็จักไม่ไปสู่อายตังทั้งหลาย "

การพรรณนาเรื่องพระมาลัย เทวเถระ จบแล้ว ถวายประการฉะนี้ ของจ
เป็นปัจจัยแก่พระนิพพานในอนาคต เทอญ